Zgodbe o prsti: Slikanje in zaščita naše žive zemlje

Povezava do obrazca za povratne informacije in koda QR:
https://ecolise.eu/curiosoil-lesson-plan-form-SL

Predmet: Umetnost in okoljska znanost Trajanje: 45 minut Starostna skupina: 14–16 let Tema: Umetnost in prst – odkrivanje lepote in vrednosti prsti skozi umetnost Povezava z orodji Curiosoil: Podpira okvire »Prebujanje radovednosti o prsti« in kompetence o prsti.

Učni izidi

Znanje
- Razumeti osnovne funkcije tal, raznolikost, grožnje in možne rešitve.
- Prepoznati tla kot ključni živi sistem.

Spretnosti
- Kreativno uporabite zemljo kot umetniški medij in vir navdiha.
- Opazujte, opišite in vizualno predstavite raznolikost tal.

Kompetence
- Sodelujte v okoljskem varstvu skozi umetnost.
- Sporočajte pozitivna sporočila o varstvu tal.

Učni cilji, usklajeni s področji kompetenc za tla

Območje	Kazalniki	Deskriptorji
1. Funkcije tal	Pozna vloge tal (npr. kroženje hranil, regulacija vode)	Zna ponazoriti in razložiti vlogo tal pri ohranjanju življenja
2. Raznolikost tal	Prepozna različna tla, barve, organizme	Opazuje, riše in razpravlja o spremembah v videzu tal
3. Grožnje tlom	Prepozna erozijo, onesnaženje, zbijanje, izgubo življenj	Zna ustvarjati umetnine o grožnjah; razpravlja o zaščitnih ukrepih
4. Raztopine za tla	Pojasnjuje metode za zaščito/izboljšanje tal	Ponazarja rešitve, npr. sajenje, kompostiranje, pokrovne rastline

STRUKTURA UČNEGA POUKA
Naslov dejavnosti
Zgodbe o prsti: Slikanje in zaščita naše žive zemlje

Opis
Učenci bodo raziskovali raznolikost in funkcije tal z ustvarjanjem »umetnine v tleh« (z doma narejenimi barvami za talne motive ali barvnimi svinčniki, navdihnjenimi z vzorci tal). Ne bodo le upodobili videza tal, temveč bodo ustvarili tudi plakate »Superjunaki tal« – zabavne like, ki poudarjajo pozitivne rešitve za tla.

Materiali

- Papir (A4 ali recikliran)
- Vzorci zemlje (lahko se zberejo iz različnih okolij: vrt, gozd, kompost). Prepričajte se, da vzorci NE prihajajo iz zavarovanih območij in da ste za dovoljenje zaprosili lastnika zemljišča.
- Voda + majhne skodelice/kozarci (za mešanje)
- Preproste ščetke ALI vatirane palčke/palčke
- Neobvezno: barvni svinčniki/flomastri/barve, če barva za zemljo ni izvedljiva
- Svinčniki, radirka
- Star časopisni papir ali prt za enkratno uporabo za mize
- Robčki za roke ali dostop do umivalnika

Navodila za nastavitev
- Vzorce/materiale položite na skupinske mize.
- Za zaščito površin položite časopisni papir.
- Prikažite navdihujoče slike talnih plasti/umetniških del (projektor ali izpisi, glej PRILOGO)
- Pripravite robčke za roke za čiščenje.

Postopek po korakih

1. Uvod (5 min)

Kratek interaktivni pogovor: »Kaj so tla? Zakaj so pomembna? Kaj smo našli v naših vzorcih tal?«
Hitra skupinska možganska nevihta: »Kaj ogroža tla? Kako lahko pomagamo tlom?«

2. Ustvarjalno raziskovanje (15 min)

- Pokažite barvite vzorce zemlje (prave ali slikovne).
- Demo: V kozarcu zmešajte malo zemlje z vodo. »Pobarvajte« vzorčno območje.
- Učenci poskušajo izdelati svojo »barvo za tla« (ali pa uporabijo barve, ki se ujemajo z njihovimi opazovanji tal).
- Ustvarijo svojo lastno »pokrajino tal« – abstraktno ali realistično, s prikazom plasti tal, korenin, živih bitij itd.

3. Plakat talnega superjunaka (20 min)

- Prehod: »Postanimo superjunaki zemlje! Ustvarimo lik, ki varuje zemljo in se bori proti grožnjam.«
- Učenci skicirajo/narišejo svojega superjunaka: ime, moči (npr. čistilec, kompostnik, mulčar) in dejanja za ohranjanje tal.
- Dodajte slogan/sporočilo: npr. »Rešimo naša tla!« ali »Tla so življenje!«

4. Prikaži in deli (5 min)

- Učenci predstavijo svoja umetniška dela/plakate (»Moj superjunak varuje tla tako, da ...«).
- Osredotočenost na pozitivne povratne informacije.

Snemanje

- Fotografirajte študentska dela za razstavo v razredu ali digitalno galerijo.
- Neobvezno: Objavite najboljša umetniška dela na družbenih omrežjih razreda (z njihovim dovoljenjem).

Nadaljnja dokumentacija

- Kratek povzetek v 1–2 stavkih: »Ena stvar, ki sem se je naučil o tleh ...«

Vsebina učnega načrta

- Umetnost: mešani mediji, oblikovanje plakatov, okoljska umetnost.
- Znanost: Osnove talne znanosti – sestava, biotska raznovrstnost, grožnje, varstvo.

Ocena

Formativno ocenjevanje
Učitelj opazuje sodelovanje, ustvarjalnost in znanstvene povezave v razpravi in umetnosti.
Sumativno ocenjevanje
Končano umetniško delo in kratek refleksivni stavek sta ocenjena glede na angažiranost v ključnih konceptih tal in idejah za pozitivne rešitve.

Strategije diferenciacije

Za napredne učence
Povabite k raziskovanju določenega organizma v tleh; umetnini dodajte podrobnosti ali dodatne »funkcije tal«.
Za učence s težavami
Ponudite pomoč pri risanju korak za korakom; priskrbite šablone ali predloge; sprejmite ustna pojasnila.
Za učence, katerih prvi jezik ni jezik poučevanja
Uporabite označene slike, vizualna navodila in za ključne besede dovolite risanje/pisanje v njihovem maternem jeziku.

Dejavnosti razširitve

Takojšnje razširitve
- Razredna talna poslikava, ki združuje umetnost vseh.
- Poiščite lokalnega restavratorja tal in v razredu izdelajte zahvalno kartico.
Učenje na domu
- Raziščite košček zemlje v svoji bližnji soseski; zapišite/narišite, kaj tam živi, kakršne koli »talne rešitve«, ki ste jih videli v praksi.

Zdravstveni in varnostni vidiki
Uporabljajte samo čisto, nestrupeno zemljo.
Med aktivnostjo ni dovoljeno okušati ali dotikati se obraza.
Po tem si umijte roke.

OSNOVNE INFORMACIJE

1. Andy Goldsworthy
- Priznani umetnik, ki uporablja zemljo, glino in druge naravne materiale v osupljivih zunanjih instalacijah.
https://www.youtube.com/watch?v=I051qmxvDIE

2. Walter De Maria, »Zemeljska soba«
- Prostor, napolnjen z zemljo, kot imerzivna, kontemplativna umetniška instalacija v galerijskem okolju.
https://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Earth_Room#/media/File:New_York_Earth_Room_in_2024.jpg

3. Studio Davida Sheila
- Sodobni umetnik, specializiran za naravne talne pigmente, ročno mlete in uporabljene za slikanje, ki umetnost povezujejo s specifičnimi kraji.
https://www.davidsheilstudio.com/blog/categories/soil-art

4. Kirsten Kurtz, »Tri sestre v zemlji«
- Uporablja prava tla in tradicionalne tehnike za ustvarjanje skupnih slik, ki prikazujejo zgodbo o pridelkih »Tri sestre«.
https://soilpainting.com/gallery

5. Shannon Garden-Smith: Peščena silhueta
- Živahni vzorci in interakcija z javnostjo z uporabo barvnega peska in zemlje za ustvarjanje talne umetnosti velikega obsega.
https://www.shannongardensmith.com/sand-silhouette

6. Služba za ohranjanje naravnih virov USDA – slikanje z zemljo
- Vodnik po korakih in umetniška dela študentov z uporabo prave zemlje kot barve.
https://www.nrcs.usda.gov/resources/education-and-teaching-materials/painting-with-soil

7. Znanstvena društva – risanje, pisanje in slikanje s prstjo
- Umetniška dela in zgodbe iz projektov slikanja na osnovi tal, ki jih vodijo znanstveniki in pedagogi.
https://www.sciencesocieties.org/publications/csa-news/2025/may/drawing-writing-and-painting-with-soils

8. Projekt divjih pigmentov – Jackie Yeomans, Soil Guardian
- Umetniški portfolio, ki uporablja izključno prst, glino in zemeljske pigmente.
https://wildpigmentproject.org/jackie-yeomans-soil-guardian-2

9. Heather Bird Harris – Umetnost zemeljskih pigmentov
- Intervjuji in umetniški primeri z uporabo talnih pigmentov, specifičnih za lokacijo, tako za barvo kot za črnilo.
https://creativefuel.substack.com/p/earth-pigment-art-heather-bird-harris-interview

10. Nadaljnja razprava
https://thisispublicparking.com/posts/a-brief-exposition-of-soil-in-recent-contemporary-art